

M. H. M. / A. K.

Pobyty prof. Edwarda Rosena w Polsce

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 15/2, 437-438

1970

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z DZIAŁALNOŚCI

KOMITETU HISTORII NAUKI I TECHNIKI PAN

POBYT PROF. EDWARDA ROSENA W POLSCE

W okresie 3 — 12 lipca 1969 r. gościł w Polsce prof. Edward Rosen z Miejskiego Uniwersytetu Nowojorskiego (City University of New York), światowej sławy kopernikanista przybyły na zaproszenie Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN. Celem wizyty prof. Rosena była wymiana doświadczeń z polskimi kopernikanistami oraz zapoznanie się ze stanem prac nad edycją *Opera omnia* Mikołaja Kopernika, przygotowywaną w Pracowni Badań Kopernikańskich Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN¹.

W pierwszym dniu pobytu w Polsce prof. Rosen spotkał się z przedstawicielami Komitetu i Zakładu Historii Nauki i Techniki. W toku spotkania, któremu przewodniczył prof. J. Bukowski, przewodniczący Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN, omówiono aktualny stan prac nad wydaniem dzieł Kopernika oraz niektóre zagadnienia dotyczące obchodów jego rocznicy.

Z pracami nad edycją oraz z problematyką serii *Studiów kopernikańskich* zapoznał się prof. Rosen bliżej podczas dwóch seminariów, zorganizowanych przez Pracownię Badań Kopernikańskich w dniach 4 i 5 lipca. Pierwsze z nich poświęcone było edycji *Opera omnia: Problemy ustalenia łacińskiego tekstu „De revolutionibus”* referował dr J. Domański, *Przekład łaciński komentarza* — dr J. Wojtczak, *Przekład angielski komentarza* — mgr Z. Nierada, a *Krótki przegląd bieżących prac nad edycją „Opera minora”* dał doc. P. Czartoryski. Drugie seminarium poświęcone było serii *Studiów kopernikańskich* i obejmowało cykl krótkich referatów: *Biografia Łukasza Watzenrodego* — prof. Karol Górski, *„Regesta Copernicana”* — prof. M. Biskup, *Biblioteki na Warmii w czasach Kopernika* — mgr L. Jarzębowski (Toruń), *Kopernik i jego teoria w opinii Kościoła Katolickiego i Reformacji* — dr Z. Wardęska, *Wczesne biografie Mikołaja Kopernika* — mgr J. Drewnowski, *„Dzieła zebrane” prof. A. Birkenmajera* — mgr Aleksandra Birkenmajer. Prof. Rosen wyrażał żywe zainteresowanie polskimi badaniami, a dyskusje z referentami i uczestnikami seminariów przeciągały się do późnego wieczora. Również wolną od zajęć niedzielę poświęcił gość na dyskusje z pracownikami Pracowni Badań Kopernikańskich.

W dniu 7 lipca wysłuchano referatu prof. Rosena, poświęconego wynikom własnych badań uczonego nad Kopernikiem i jego warmińskim środowiskiem intelektualnym, a w szczególności nad postacią kanonika a potem biskupa chełmińskiego Tiedemana Giesego, który — jak to podkreślił E. Rosen — zajmował pojednawcze stanowisko wobec prądów reformacyjnych. Prócz tego referent omówił wydaną ostatnio w Wiesbaden przez austriackiego uczonego K.-H. Burmeistra monografię Retyka.

Dyskusja po referacie była niezmiernie ożywiona, a nawet chwilami dość burzliwa. Przyznać należy, że prof. Rosen ma szczególny talent do prowokowania dyskusji, zmuszając przy tym dyskutantów do jasnej i precyzyjnej argumentacji.

W dniach 8—10 lipca prof. Rosen przebywał w Krakowie, gdzie miał okazję zapoznać się ze stanem prac nad rękopisem *De revolutionibus*, oraz wysłuchać na-

¹ O edycji tej por. w sprawozdaniu z posiedzenia Komisji Kopernikańskiej Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN w nrze 3/1968 „Kwartalnika”, s. 731.

stępujących komunikatów: *Rękopis „De revolutionibus”* — doc. J. Zathey, *Badania nad rękopisami astronomicznymi Biblioteki Jagiellońskiej* — mgr G. Rosińska, *Recepcja burydanizmu w XV-wiecznych kołach naukowych Uniwersytetu Krakowskiego* — dr M. Markowski.

11 lipca prof. Rosen powrócił do Warszawy. Ostatni dzień jego pobytu w Polsce był znowu poświęcony spotkaniom z polskimi kopernikanistami.

M. H. M. i A. K.

Z DZIAŁALNOŚCI

ZAKŁADU HISTORII NAUKI I TECHNIKI PAN

POSIEDZENIA RADY NAUKOWEJ

Jesienią 1969 r. odbyły się trzy posiedzenia Rady Naukowej Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN; wszystkie były poświęcone głównie dyskusji nad ogólnymi założeniami badawczymi Zakładu i planem badań naukowych na rok 1970 oraz na lata 1971—1975.

Na pierwszym z zebrań, dnia 22 października, otwarto ponadto przewod habilitacyjny dra Zbigniewa Wójcika. Praca, którą dr Wójcik przedstawił Radzie, nosi tytuł *Aleksander Sapięha i warszawskie środowisko przyrodnicze końca XVIII i początku XIX w.* Na recenzentów powołano profesorów: A. Gawła, B. Leśnodorskiego i B. Olszewicza.

Otwarto również trzy przewody doktorskie magistrów: Aleksandry Birkenmajer, Władysława Drapelli¹ i Grażyny Rosińskiej. Tematem pracy mgr Birkenmajer jest *Biblioteka Sobieskich. Studium z historii kultury umysłowej XVII i XVIII w.* (promotor: prof. H. Barycz); mgra Drapelli — *Powstanie i rozwój urzędnictwa sterowego zawiasowego na tle problemów sterowania, sterowności i zwrotności okrętu* (promotor: prof. J. Pazdur); mgr Rosińskiej — *Przyrządy astronomiczne do połowy XVI w. na podstawie rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej* (promotor: doc. P. Czartowski).

W pierwszej części tego samego zebrania gość Zakładu, prof. Georges Canguilhem z Paryża², wygłosił odczyt *Co to jest ideologia naukowa?*

Ponieważ w dniu 22 X dyskusja nad założeniami badawczymi Zakładu nie została wyczerpana, dnia 29 października odbyło się nadzwyczajne posiedzenie Rady, mające na celu wyłącznie kontynuację tej dyskusji. Podstawą jej był przygotowany przez kierownictwo Zakładu *Program badawczy Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN i plan badań na lata 1970—1976*. Główne problemy i tematy badawcze przedłożone w projekcie zostały zaakceptowane przez członków Rady.

Ostateczne jednak przyjęcie planów prac oraz zaopiniowanie projektu nowej struktury organizacyjnej Zakładu były treścią następnego posiedzenia Rady w dniu 29 listopada. Na posiedzeniu tym Rada wyraziła także poparcie dla wniosków kierownictwa Zakładu w sprawie powołania dra Zbigniewa Rzepy i dra Andrzeja Kempfiego na stanowiska adiunktów Zakładu oraz mgra Jerzego Róziewicza na stanowisko starszego asystenta.

¹ Otwarcie tego przewodu było w istocie jego przeniesieniem z Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN, Rada zastrzegła zatem, iż konieczne jest uzyskanie na przeniesienie formalnej zgody Rady Naukowej tego instytutu.

² Por. niżej (s. 440) sprawozdanie z pobytu prof. Canguilhema w Polsce.